

za rozhovoru mezi správcem K-em a obžalovanými. Činnost obžalovaných vybočila proto již z období beztrestného jednání přípravného. Tvrzení stížnosti, že jednání mezi správcem K-em a obžalovanými bylo již skončeno, když se četník dostavil, ztroskotává o shora uvedené zjištění rozsudku, že četník přišel ještě mezi debátou, a je tím odňata též půda pro uplatňování trestnost vylučujícího důvodu dobrovolného odstoupení od spáchání trestného činu.

Čís. 600.

Jest po případě spolupachatelstvím zločinu dle § 68 tr. zák., nikoliv pouhou spoluvinou na něm (§ 5 tr. zák.), účastnil-li se kdo pozdvižení v místě, rozdílném od místa, kde ku pozdvižení došlo.

(Rozh. ze dne 11. listopadu 1921, Kř II 409/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku zemského trestního jakožto výjimečného soudu v Brně ze dne 12. března 1921, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem pozdvižení ve smyslu §§ 68 a 69 tr. zák. — mimo jiné z těchto

důvodů:

Proti výroku, odsuzujícímu stěžovatele pro přímé pachatelství zločinu pozdvižení, namítá stížnost s hlediska § 281 čís. 9 a), pokud se týče čís. 10 tr. ř., že o přidání se ku srocenému davu, jak je předpokládá § 68—69 tr. zák., nemůže býti řeči, když stěžovatel vůbec ani k davu se nepřipojil a v O. nebyl; v posláním rozbouřeného lidu do O. lze prý shledati nanejvýše skutkovou podstatu dle § 5, 68 tr. zák., nikoli přímé pachatelství. Tomuto názoru nelze přisvědčiti. Rozsudek postavil se ohledně stěžovatele na stanovisko, že byl ve spojení s dělnickým pozdvižením na Oslavansku a měl úplnou znalost příběhů dne 13. prosince 1920 v Oslavanech se udávších, a že zorganizoval srocení dělnictva na Zastávce, by vyzbrojeno zbraněmi, na pokyn stěžovatelův četnictvu a soukromníkům tamtéž odebranými, táhlo na pomoc soudruhům v Oslavanech za účelem shora naznačeným. Činnost tato na Zastávce nepřichází proto dle rozsudku v úvahu jako činnost samostatná, nýbrž jako součást pozdvižení dělnictva na Oslavansku, v jehož zájmu stěžovatel vědomě byl činným, byť i činnost ta ve svých cílech jevila se činností pomocnou, přece jen nespadá pod hledisko § 5 tr. zák. jako pouhá spoluvina na pozdvižení Oslavanském, nýbrž právem posuzuje ji rozsudek jako spolupachatelství při tomto pozdvižení, poněvadž se stěžovatel, byť i místně oddělen, činně a u vědomém spojení s pořadatelem pozdvižení účastnil za účelem uskutečnění společného cíle, totiž zdolání vojska, přicházejícího do Oslavan k utišení nepokoje. Tím stal se trestně spoluzodpovědným za vše to, co se společným přičiněním v rámci uskutečnění společného zlého úmyslu v Oslavanech událo. Neobyčejným rozsahem prosincového pozdvižení jest též odůvodněno, že činnost spolupachatelů se mohla odehrávat na místech různě

ných. Nelze proto uznati pochybeným, vyslovil-li rozsudek o stěžovateli, že se »přidal« (§ 69 tr. zák.) ku sročení, byť i sám se sebraným a vyzbrojeným dělnictvem do Oslavan netáhl.

Čís. 601.

Shluknutím ve smyslu § 283 tr. zák. jest i takový sběh většího počtu osob, k němuž došlo z příčiny nezávadné, jakmile nebylo vyhověno úřední výzvě k rozchodu.

»Hádkou« ve smyslu § 284 tr. zák. jest i pouhá odmluva, pokud se jí projevuje názor, přičící se vůli vrchnosti.

Po stránce subjektivní stačí ku přečinu dle § 305 tr. zák. vědomí pachatelovo o protizákonnosti jeho činu.

(Rozh. ze dne 11. listopadu 1921, Kr II 497/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Olomouci ze dne 21. května 1921, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečiny dle §§ 283, 284 a 285 tr. zák. a přestupkem dle § 312 tr. zák.

Důvody:

Zmateční stížnost shledává rozsudek vadným především proto, že prý není vyšetřeno, zda obžalovaný patřil k davu vůbec a zejména v době, kdy bylo davu přikázáno, by se rozešel; dále prý není zjištěno, zdali si obžalovaný byl též subjektivně vědom toho, že rozkaz, daný davu, platí též pro něho, jehož úmysl se přičil přímo úmyslu davu. Stížnost je bezdůvodna. Rozsudek výslovně zjišťuje, že obžalovaný patřil k davu, a odůvodňuje to jednak poukazem na výpovědi svědků, že dlel občas mezi davem a dále úvahou, že nepatřil k osobám úředním a neměl na nádraží co činiti. Odpor stížnosti proti tomuto předpokladu je jen nepřipustným brojením proti přesvědčení soudu nalézacího (§§ 258 a 288 čís. 3 tr. ř.) a je tím méně na místě, když stížnost sama uvádí, že obžalovaný přišel na nádraží jako důvěrník dělnictva. Nehledě k tomu, jest námitka stížnosti právně nezávažna, poněvadž ze sankce § 283 tr. zák. není vyloučen ani případ, když pachatelova přítomnost při shluknutí byla snad jen nahodilou, ježto tím, že se k davu přidruží, je tím jeho příslušnost k němu zjištěna. Nabývá proto ve smyslu § 283 tr. zák. rázu shluknutí i takové sběhnutí se většího počtu osob, k němuž došlo i z příčiny nezávadné, jakmile nebylo vyhověno úřední výzvě k rozchodu. Zjištěno pak je nejen, že dav lidu byl k rozchodu marně vyzýván, nýbrž že obžalovaný osobně byl několikráte veliteli stráže vyzván, aby odešel z nádraží, že však neuposlechl. Napadajíc tento předpoklad, zasahuje stížnost jen nepřipustně do oblasti volného ocenění průvodů soudem nalézacím (§§ 258, 288 čís. 3 tr. ř.). Vůči skutkovým zjištěním a jasnému znění a smyslu zákona jsou